

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM

FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SAG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

FARG'ONA JAMOIAT SLEMLTLIGI TIBBIYOT INSTITUTI

GISTOLOGIYA VA BIOLOGIYA KAFEDRASI

BORATOV M. HADILXON B. DUMJID QIZI

BACHADON BO'YNI YASSI EPITELIYSINING KIMYO VA NUR TERAPIYASIDA TA'SIRIDAN MORFOFUNKSIONAL

(Monografiya)

Ferg'ona – 2025

Ushbu monografiyada bachadon bo'yni yassi epiteliysining raki unga tashxis qo'yish, bachadon bo'yni r

Taqrizchilar:

ADTI Tibbiy biologiya va gistologiya kafedrası, t.f.n:

R. Raxmonov

FJSTI, "Normal, operativ xirurgiya va

topografik anatomiya" kafedrası t.f.n:

S. Madaminov

MUNDARIJ

KIRISH.....4

I BOB: BACHADON BO'YNI VA YASSI EPITELIYNING MORFOLOGIK VA FUNKSIONAL XUSUSIYATLARI

Bachadon bo'yni va yassi epiteliyning anatomik va gistologik xususiyatlari

Kimyo va nur terapiyasidan oldingi morfofunktional holat.....22-36

II BOB: TADQIQOT USLUBLARI VA MATERIALLAR.....37

Morfologik va gistologik tahlil usullari.....37-39

Statistik tahlil usullari.....40

III BOB KIMYO VA NUR TERAPIYASIDAN KEYINGI MORFOFUNKSIONAL O'ZGARISHLAR VA TADQIQOT

Bachadon bo'yni yassi epiteliysining strukturaviy o'zgarishlari.....

Kimyo va nur terapiyasidan keyingi morfologik o'zgarishlar tahlili

FAYDALANILGAN DABIYOTLAR RA'YHATI.....61-70

KIRISH

Bachadon bo'yni yassi epiteliysining kimyo va nur terapiyasi ta'sirida yuzaga keladigan morfofunktional

Bugungi kunda kimyo va nur terapiyasining nojo'ya ta'sirlarining o'rganilishi va ularga qarshi yangi davol

Shuningdek, bu soha bo'yicha mavjud bo'lgan ilmiy adabiyotlar o'rganilganda, kimyo va nur terapiyasini

Tadqiqot natijalari, shuningdek, kimyo va nur terapiyasining samaradorligini oshirishga, nojo'ya ta'sirlar

Bachadon bo'yni sirtini dunyodagi yillarda eng ko'p uchraydigan turtinchi sirtin ksil

Bachadon bo'yni sirtini bilan g'rigan bemrlarni davolash taktikasini tnlash ksilikning b

Jahon dabiyyatida mahalliy tarqalgan BBSd mikrosferlar tarmidida selektiv kimyoemboliz

I BOB: BACHADON BO'YNI VA YASSI EPITELIYNING MORFOLOGIK VA FUNKSIONAL XUSUSIYATLARI

§ Bachadon bo'yni va yassi epiteliyning anatomik va gistologik xususiyatlari.

Bachadon bo'yni (serviks uteri) bachadonning pastki qismi bo'lib, u ayollar reproduktiv tizimining muhim

Bachadon bo'ynining anatomiyasi. Bachadon bo'yni ikki qismga bo'linadi: Tashqi (ekzoserviks): Vagina

Bachadon bo'ynining gistologik tuzilishi. Ekzoserviks: Tashqi qismi ko'p qatlamli yassi epiteliy bilan qop

Bachadon bo'ynining funksiyalari. Himoya vazifasi: Bachadon bo'yni mikroblarga qarshi to'siq vazifasini

Bachadon (uterus) to'g'ri mushakli idroi iborat bo'lib, unda hamil rivojlanadi. U naksim bilan sh

Rasm. Bachadonning anatomik ko'rinishi

Qin (vagin) kichik chanoq bo'shlig'da joylashib, bachadondan jinsiy yuridik ch'zilgan n

Rasm. Bachadon bo'ynining anatomik ko'rinishi.

Kiprikli hujayralar orasida shilliq xarakterga ega bo'lgan bez hujayralari joylashadi. Bunda huj

Rasm. Bachadon bo'yni yassi epiteliyning gistologik A va immunogistokimyoviy B yo'l bilan tayyorlangan

Mikrometriy yoki mushak parda (uzunligi 50 mkm) hamildorlik davrida kattalashib, b'zda 500 mkm

Bachadon qan bilan ta'minlanishi va innervatsiyasi. Bachadon qan ta'mirlarga b'z bo'lib, u

Bachadon nervlarga b'ydur. Uning yuzida simpitik nerv chig'iri bilan bog'langan va yoxshi r

Bachadon bo'yni yassi epiteliyasi (squamous epithelium) ayollar reproduktiv tizimining muhim tarkibiy q

Anatomik xususiyatlari. Ekzoserviksning tuzilishi. Bachadon bo'ynining tashqi qismi ekzoserviks deb atal

Gistologik xususiyatlari. Ko'p qatlamli yassi epiteliyning qatlamlari: Bazal qatlam: Epiteliyning eng quyi c

Ag'r urug'lanish b'ls, menstruatsiyada davri 6-8 haftada davom etadi, bu esa hamilning tar

Menstrual qan ivimaydi, normal menstruatsiyada o'rtacha 40-50 ml qan y'qiladi va menstruats

Bachadon bezlarining saqlanib qolgan tub qismidagi epiteliy hujayralari proliferatsiy qilishi natij

Jadval Butun dunyo bo'yicha bachadon bo'yni saratonining o'lim k'rsatkichi 2023-yil xisobida. (

Keyinchlik, o'sish bir oz susaydi va nisbiy sa'yishtlik davri boshlanadi (11-14-kunlar). Menstru

4 -rasm. Bachadon bo'ynining anatomik ko'rinishi.

Bachadon bo'yni shilliq parda si siklik o'zgarishlarga uchramaydi va menstruatsiyada tushib ket

§ Kimyo va nur terapiyasidan oldingi morfofunktsional holat.

Kimyo va nur terapiyasi o'tkazilishidan avval bachadon bo'yni yassi epiteliysi (ektoserviks) morfofunktsio

Gistologik holat keratinsiz qatlam. yassi epiteliyda keratinsiz qavat mavjud bo'lib, u yumshoq muhitga m

Funksional holat: Himoya funksiyasi: Epiteliy to'qimasi mikroblar va toksinlarga qarshi tabiiy to'siq hisob

Terapiyaning klinik ta'sirini baholash uchun ECIST mezonlari ishlatilgan: ta'liq regressiya (TR)-bu

- jadval Bachadon bo'yni yassi epiteliysi saratonida patomorfoz darajasiga ko'ra taqsimlanish jadvali.(R

Amalgam shirilgan turgu qarab klinik ma'lumotlarning umumiy qat'ri mintaqaviy guruhi(Mi) va kin

Davolanishni boshlashdan oldin va neoadjuvant kimyoterapiya (nkt) ning 2 kursidan keyin. R

5 -rasm. Bachadon bo'ynining normal va saraton xarakteridagi rentgenografiyasi.[17; 3-b]

Rossiy federatsiyasi sog'liqni saqlash vazirligining "Rossiya radiologiya ilmiy markazida M

3 - jadval. Bachadon Bo'yni Saratonining FIGO (International Federation of Gynecology and Obstetrics)

Bachadon ta'mirlari va ularning shaxlari odatdagi natimik zonalarda joylashgan holda 100%

Bachadon bo'yni o'smasi shikastlangan hududda qan o'qimi tezligi o'rtacha 18,2±6,3 sm/s ni ta's

4 - jadval: Saratonning IIb va IIIB bosqichlarida (FIGO) bachadon bo'yni ekografik parametrlari

Neoadjuvant terapiyaning ta'sirini baholashda klinik, ultratovush yoki boshqa intraskopik di

Past va yuqori darajali ikki bosqichli tizim intraepitelial lezyonlar ko'proq biologik uch bosqichli CIN 1, C

nashri va shuning uchun tavsiya etiladi. LSIL (koilotsitoz yoki fl va kondiloma yoki CIN 1) morfologik ko'

Yuqoridagi ta'rif, ular biologik bir xil. Ba'zi patologlar bu farqni aniqlashga harakat qilishadi va LSILlarni Kimyoterapiy – bu s... k... d... ish... dig..., bir y... bir necht... s... ng... Kimyoterapiy ikki ...siy m...dd... q'...ni...di:

1. Shif...xsh m...dd...: Bu h...td..., kimyoterapiy s...nni d...sh v... bem...ning s...g'lig...
2. P...itiv m...dd...: Bu usul simpt...ml...ni k...ytirish v... bem...ning h...t sif...tini y...shil...shg...

Kimyoterapiy tibbiy ...ngiy...ning ...siy y...n'lishl...rid...n biri bo'lib, u s... uchun f...m...k... Kimyoterapiy...ni t...yini...sh k...'s...tm...l...ri:

1. S...nning riv...jlanish b...sqichl...ri: B...d...n b...'yni s...nining ilg...ri b...sqichl...rid... (I-II) ki...
2. ...per...tsiy...d...n ...ldin (ne...djuv...nt): S...n m...ss...si h...jmini k...ytirish v... ...per...tsiy... muv...
3. ...per...tsiy...d...n keyin (...djuv...nt): S...nning q...yt...lanish x...vfini k...ytirish uchun.

4. Q...yt...lanish y...ki met...st...tik h...t...l...r: ...v...lgi d...shl...rd...n keyin k...likning q...yt...lanishi... Kimyoterapiy... turl...ri:

1. Sistemik kimyoterapiy:- D...ril...r q...n ...rq...li butun ...rg...nizmg... t...rq...l...di v... s...n huj...yr...l...
2. L...k...l kimyoterapiy:- D...ril...r bev...sit... s...n j...yl...shg...n hududg... yub...ril...di. M...s...l...n, int...
3. P...itiv kimyoterapiy:- ...siy m...dd...d simpt...ml...ni k...ytirish v... h...t sif...tini y...shil...s...

Kimyoterapiy... d...ril...ri:

- Pl...tinsim...n d...ril...r (k...rb...pl...tin, cispl...tind...n).
- ...ntimet...b...lit...r (5-flu...r...ur...tsil, gemcit...bin).
- T...p...is...mer...z... inhibit...ri (irin...tek...n).
- T...x...nl...r (p...klit...ksel).

Kimyoterapiy, b...d...n b...'yni s...ni b...'yich... individu...l y...nd...shuvni t...l...b qil...di, chunki h... Ne...dyuv...nt kimyoterapiy. M...qs...di: ...'sm...ning h...jmini k...ytirish v... uni j...rr...hlik ...rq...li ...lik... Adyuv...nt kimyoterapiy. M...qs...di: Met...st...zl...rni ...ldini ...lish v... k...likning q...yt...lanishini k...m... Ushbu turl...r, s...n k...lligig... q...rshi kur...shd... muhim ...h...miy...tg... eg... Kimyoterapiy... nu... Kimyoterapiy... d...v...d...n sung k...'yid...gi belgil...r kuz...til...di:

k...'ngil ...ynishi v... q...yt qilish; ch...rch...q v... z...iflik; q...n ketishi; isht...h...ning y...'q...lishi; ...y...q-q...'ll... J...rr...hlik v... kimy...viy mu...ll...j...l...rd...n t...shq...ri, s...n k...lligini d...shd... q'...ni...dig...n r...

1. Ne...dyuv...nt ter...piy...- ...per...tsiy...d...n ...ldin ...'sm... h...jmini kichr...ytirish uchun q'...ni...di.
2. Adyuv...nt ter...piy... - j...rr...hlik ...m...liy...tid...n keyin s...q...nib q...lishi mumkin b...'lg...n ...'sm... huj...y...

Klinik jihatdan kondilomatoz lezyonlar va HSIL Ba'zi klinik jihatdan kondilomatoz ko'rinishga ega bo'lgan II BOB: TADQIQOT USLUBLARI VA MATERIALLAR

2.1 § Morfologik va gistologik tahlil usullari

B...d...n b...'yni y...ssi epiteliysining kimy... v... nur ter...piy...sid...n keyingi m...rf...funksi...n...l ...'zg...ri... Ilmiy tadqiqotni dastavval bemorlarni ajratib olish bilan boshladim ya'ni bachadon bo'yni yassi epiteliysini

Ajr...tib ...ling...n b...d...n b...'yni s...ni bem...rl...rning j...mi 51t... b...'ls... shul...rd...n 48 t...sig... "S... Rasm gistologik preparat tayyorlash va uni yorig'lik mikroskopi ostida ko'rish jarayonlaridan lavxalar.

2.2 § Statistika tahlil usullari

Ilmiy tadqiqotimiz davomida deskriptiv statistika ma'lumotlarni to'plashdan moda va standart og'ish usul...

III BOB KIMYO VA NUR TERAPIYASIDAN KEYINGI MORFOFUNKSIONAL O'ZGARISHLAR VA TADQIQOT

§ Bachadon bo'yni yassi epiteliysining strukturaviy o'zgarishlari

Bachadon bo'yni yassi epiteliysining strukturaviy o'zgarishlari, biz uni ikki qismga bo'lib ko'raymiz. Birinchi qism eshik epiteliysining normal holatdagi gistologik ko'rinishi. (gemotoksilin eozin bilan o'ralgan). Ikkinchi qism eshik epiteliysining normal holatdagi gistologik ko'rinishi. (gemotoksilin eozin bilan o'ralgan).

8-rasm. Bachadon bo'yni yassi epiteliysining ektodermal va endodermal zonalari normal holatda ko'rinishi.

Bachadon bo'yni yassi epiteliysining ektodermal va endodermal zonalari normal holatda ko'rinishi.

TNM xavfli o'smalarining baholash usuli. TNM sirlash boshqichlarini tashkil qilishning asosiy tizimi bo'lib qabul qilingan.

NX - mintaqaviy limf tugunlarini baholash mumkin emas. N0 - mintaqaviy limf tugunlaridagi sirlash.

Rasm To'qimada yassi epiteliyning yuqori darajada differentsiatsiyalangan (G1) rak hujayralari aniqlanadi.

10-rasm Giperxrom yadrolarga ega bo'lgan hujayralar ko'pchilikni tashkil etadi, sitoplazma hajmi me'yordan ko'proq.

11-rasm Huquqiy hujayra qatlamining struktura buzilishi kuzatiladi, yadro polimorfizmi va mitoz faoliyati oshgan.

12-rasm Stroma to'qimasida o'rta darajadagi yallig'lanish belgilariga ega infiltratsiya aniqlanadi. G 1 darajada.

Bemor uchun prognoz eng quloydir. G2 - o'rta darajadagi fokal o'sish. Sirlash hujayralari.

13-rasm Yassi epiteliyning o'rtacha darajada differentsiatsiyalangan (G2) rak hujayralari aniqlanadi. (gemotoksilin eozin bilan o'ralgan).

14- Rasm Yadro polimorfizmi va giperxromatik o'zgarishlar yaqqol ifodalangan, mitoz faoliyati oshgan.

15-rasm G 2 darajada. Hujayralarning qatlamli joylashuvi buzilgan, invaziv o'sish belgilari mavjud. Stromada.

G3 katta to'qimada. Hujayralarning qatlamli joylashuvi buzilgan, invaziv o'sish belgilari mavjud. Stromada.

16-rasm Past darajada differentsiatsiyalangan (G3) rak hujayralari aniqlanadi. Hujayralar morfologiyasida.

17-rasm Yadro polimorfizmi o'ta ifodalangan, giperxromatik yadrolar ko'p miqdorda. Ko'p sonli patologik.

18-rasm G 3 darajada. O'smaning invaziv xususiyati yuqori, stroma to'qimasiga chuqur kirib borish va limf tugunlarini.

Epiteliya to'qimalarining regeneratsiyasi organizmning jarohat yoki shikastlanishiga javoban amalga oshiriladi.

Metaplaziya - bu bir turdagi epiteliy hujayrasining boshqa turdagi hujayraga o'zgarishi. Metaplaziya jarohat yoki shikastlanishga javoban amalga oshiriladi.

Ko'rish orqali bachadon bo'yni saratoni qizil, yirtilgan, eksofitik yoki yara bo'lgan o'sma sifatida ko'rinish beradi.

Squamous hujayra karsinomasi, odatiy turi. Ushbu o'sma infiltrativ qatlamlar va hujayra uyalarini, aniq ko'rinadi.

Squamous hujayra o'smalari va ularning prekursorlari. Endofitik o'sma, normal epiteliy bilan qoplangan.

Gistologik patologiya bachadon bo'yni invaziv squamous hujayra karcinomalarining o'sish turi, hujayra tashkil.

§ Kimyo va nur terapiyasidan keyingi morfologik o'zgarishlar tahlili

Sirlashni jarruhlik bilan davolash muvaffaqiyatini baholash uchun ko'rsatkichlar berilgan. Kimyo va nur terapiyasidan keyingi morfologik o'zgarishlar tahlili.

Asab tizimining o'smalarini davlatda miya va o'z qo'liga tashqarisiga taqdim etiladi. Sirlash boshqichlarini.

Tadqiqot Respublikamizda ixtisoslashtirilgan onkologiya va radiologiya ilmiy jamoasi tomonidan olib borilgan.

5 – jadval. Ajratib olingan bemorlarning kassallik darajasiga qarab ko'rsatkichlari.

Jarruhlik jamoasi tomonidan olib borilgan sirlash, operatsiya davrida olib tashlanib bachadon bo'yni yassi epiteliysining.

Kimyo va nur terapiyasidan keyingi morfologik o'zgarishlar tahlili. Kimyo va nur terapiyasidan keyingi morfologik o'zgarishlar tahlili.

6 – jadval. Ajratib olingan bemorlarning kimyo terapiyadan keyingi patamorfos darajasiga ko'ra klassifikatsiya.

Yuqoridagi jadvalda ko'rinib turibdiki patamorfos darajasining bemorlar soniga nisbatan foiz ko'rsatkichlari.

III BOB bo'yicha xulosa

Bachadon bo'yni xavfli raki bilan kasallangan bemorlarda kimyo va nur terapiyasi natijasida kuzatilgan morfologik o'zgarishlar.

